

Perfect Present

אלול תשפ"ב

DEUTERONOMY

PARASHAS KI SEITZEI

22 / 4-14

⁸ If you build a new house, you shall make a fence for your roof, so that you will not place blood in your house if a fallen one falls from it.

⁹ You shall not sow your vineyard with a mixture, lest the growth of the seed that you plant and the produce of the vineyard become forbidden.

¹⁰ You shall not plow with an ox and a donkey together. ¹¹ You shall not wear combined fibers, wool and linen together.

8. **Protective fence.** The Torah requires a Jew to erect a fence or other form of barrier around his roof. This commandment applies also to any dangerous situation, such as a swimming pool or a tall stairway (Rambam, Hil. Rotzeach 11:1-5).

כי יפול הגופל — If a fallen one falls from it. The term fallen one implies that the person who died deserved to fall [for, presumably, God punished him in this way for his prior sins], but God causes good things to happen through good people, and bad things through bad people (Rashi). Therefore, the builder or owner of the hazard is at least morally liable (Sforno).

DEUTERONOMY

11 / 26 - 12 / 2

PARASHAS RE'EH

²⁶ See, I present before you today a blessing and a curse. ²⁷ The blessing: that you hearken to the commandments of HASHEM, your God, that I command you today. ²⁸ And the curse: if you do not hearken to the commandments of HASHEM, your God, and you stray from the path that I command you today, to follow gods of others, that you did not know.

26. See. The blessing and curse are not simply promises for the future. One can actually see that people who observe the Torah have a sense of accomplishment, fulfillment, and spiritual growth. The blessing is there for all

8 שלמעלה הם ימי דין ע"כ גם למטה צריכה העבודה להיות במדת היראה. ובפשטות הטעם הוא מפני שרק ע"י מדת היראה תתקיים התשובה, שיסוד התשובה הוא מדת היראה.

והנה מרן הק' מקוברין זי"ע אמר, כי כל עניני התשובה והתיקונים זמנם בחדש אלול, אך בראש השנה העבודה היא לאמלוכי קוב"ה על כל אבר ואבר דיליה. והיינו שבחדש אלול הוא הזמן להתכונן לבנין הבית חדש, ואז הזמן לעורר יראת שמים בכל הענינים. ומה"ט תוקעים בשופר בחדש אלול, כי השופר מעורר יראה, כמאה"כ (עמוס ג) אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו, ועבודת הימים האלו היא במדת היראה. ואחז"ל (גדה ט). חרדה מסלקת הדמים, היינו שהיראה מסלקת את הדם הטמא אשר באדם. וזהו ראשית התיקון של כי תבנה בית חדש, כמד"א בוה"ק פקודא קדמאה דא יראת ה' דכתבי ראשית חכמה יראת ה'.

9 וי"ל הענין ע"פ מש"כ ביסוד העבודה (ת"ד פ"א) בשם האר"י הק', שאינו דומה אדם לאדם מיום בריאת אדם והלאה, ואין אדם אחד יכול לתקן מה שתבירו מתקן. והיינו שלכל אדם יש את השליחות העליונה שלו לתקן דבר מיוחד, שבעבור זה הורידוהו מן העולם העליון למטה לעוה"ו, ואף אדם אחר מיום בריאת העולם אינו יכול לתקן את אשר עליו לתקן. וי"ל שע"ז קאי ענין ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, דלא איירי על קיום המצוות ועניני שטר ועונש, אלא על השליחות המיוחדת ותפקיד האדם בעולמו. הברכה הגדולה ביותר היא כאשר יהודי ממלא את שליחותו העליונה ומתקן אותו ענין שבעבורו ירד לעולם, והקללה היא אם אינו מתקן את שליחותו המיוחדת, שהוא עובד ועמל בכל שבעים שנותיו ואת השליחות שנועדה לו לא תיקון.

וסייגים, שזו העצה לכי תבנה בית חדש. וכמש"כ הרה"ק בעל פרי הארץ שאי אפשר לאדם לשלוט על תאוותיו רק ע"י מדת היראה.

וענין ועשית מעקה לגגך, גג מרמז על ראש האדם כמד"א בספה"ק תולדות יעקב יוסף, ראשית העבודה כאשר תבנה בית חדש היא ועשית מעקה לגגך, לתקן את הראש. וכדאיתא שיש בראש ז' שערי דגולגלתא, ב' עיניים ב' אזניים ב' נקבי החוטם והפה. ובשערים אלו יעשה גדרים וסייגים במדת היראה, שכל אלו הם ענינים שאינם במעשה ואיש אינו יודע מזה רק הבורא ית"ש היודע כל מעשי בני אדם וכל מחשבותם. והתפקיד הראשון הוא ועשית מעקה לגגך, תיקוני שערי הראש, מפני שכל עניני האדם ופעולותיו תלויים בשערי דגולגלתא. כמאחז"ל העין רואה והלב חומד וכלי המעשה.

גומרים, שההתחלה היא מעין רואה הקשורה למח, ואחז"ל (שבת יא). כל מיחוש ולא מיחוש ראש, ע"כ בראשונה יש לתקן את עניני הראש.

7 זה יסוד התשובה, כי תבנה בית חדש, לבנות את עצמו מחדש מהמסד ועד הטפחות, וההתחלה היא ועשית מעקה לגגך במדת היראה. וכמו שמצינו בקבלת התורה שהתחלה היתה במדת היראה, כמד"כ ויחרד כל העם אשר במחנה, ואחז"ל (ברכות כב). שהתורה ניתנה באימה וביראה ברית וביוע.

עוד י"ל דכשם שבאדם יש ראש כך בשנה יש ראש השנה שהוא בחי' ראש של השנה כולה, וע"ז מרומז בכי תבנה בית חדש, כאשר יהודי רוצה לבנות את עצמו בבחי' בית חדש בראש השנה, הדרך היא ועשית מעקה לגגך, שיאחו במדת היראה בימים אלו ימי ר"ה, כדאיתא בספה"ק שהעבודה של יהודי בימים הנוראים צריכה להיות במדת היראה, כיון

3 כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפול הגופל ממנו. בפשט הפסוק מקשים מדוע נאמרה מצות מעקה דוקא בבית חדש. וכן צ"ב מדוע נאמרה מצות מעקה דוקא לגגך, הרי הוא הדין לבור ולכל דבר שהיזקן מצוי.

4 ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. לקדקו המפרשים (אוי"ט) הק' ועוד על לשון ראה, הרי לשון ראה אינו נופל אלא על דבר הנראה לעין, והנראה והקללה עדיין לא ניתנו להם, והי"ל 'שמע', כמו שנאמר לעיל (ד ט) ועמה ישראל 'שמע' אל החקים.

עוד לקדקו המפרשים, על מה שנאמר 'היום', הלא לא ניתנו להם היום, אלא לאחר זמן כפי אשר יקיימו את המצוות, כמו שנאמר אחר כך את הנראה אשר שמעו.

5 וי"ל ע"ד העבודה, ע"פ מאמר מרן אדמו"ר בב"א זי"ע עה"פ יעזוב רשע דרכו, היינו שלא די שיעשה תשובה על פרט זה או אחר, אלא יזנח לגמרי את הדרך שהלך בה עד כה ויקח עצמו לדרך חדשה. וזהו פי' כי תבנה בית חדש, כאשר יהודי רואה שכל מהותו מופרכת, ומה יועיל לו אם יעשה תשובה על פרט זה או אחר, וחפץ הוא לבנות בית חדש, לבנות את כל מהותו מחדש. עצתו, ועשית מעקה לגגך, מרמז למדת היראה כדאיתא בספה"ק דמעק"ה עה"כ בגימ' ירא"ה, וכן ענין מעקה הוא גדרים

יום יום ירושון

מתוך הידיעה בחובת הכרת התכלית הכללית בחיים, "שיתברר ויתאמת

אצל האדם מה חובתו בעולמו, ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו" (מסילת ישרים פרק א) - אנחנו רגילים לחשוב במונחים כלליים בלבד. בכוא אדם לחשוב חשבונו של עולם, לדעת מה המשימה החשובה שעליו למלא ולהשלים בחייו, האחד יחשוב על סיום הש"ס, והשני ימצא מענה בהקמת פרויקטים אדירים של צדקה וחסד, כל אחד ואחד בדבר שלבו חפץ ונפשו מושכתו, כפי שורשו במרומים (ראה שבת מוסר פרק א, מסילות הנביאים שמואל א' עמ' תכה ואילך, מסילות בלבכם [תשע"א] עמ' קט ואילך).

ואולם בנוסף לכך צריך להתרגל להתבונן תמיד בחובת העבודה הפרטית שה' דורש מעמנו דבר יום ביומו, מי שאינו נותן לבו ודעתו על כך, וחושב רק בגדולות, מלבד שמחמין הזדמנויות פז שנקרות לפניו בארחות חייו לעשות בהם רצון קונו, עלול הוא גם להפסיד שלימות מילוי תפקידו בחיים, מאחר

וכאמור זה מתחלק בדברים המסודרים לן לקיימם לאורך ימיו ושנותיו.

ברוח זה מפרש הנתיות שלום הדגשת המילה 'היום' במאמר הכתוב שבראש פרשתינו: "ראה אנכי נותן לפניכם היום וגו' - שעניינו כמאמר מן הקדוש מקוברין ז"ע, ששאלוהו פעם אחת: מהן הדבר החשוב ביותר שצריך לעשות? והיתה תשובתו שמה שצריך לקיים כעת זה החשוב ביותר. וכמו שמצות תקיעת שופר שהיא מצוה גדולה מאד אבל זמנה וענינה דווקא בראש השנה, ואילו אכילת מצה חשיבותה רק בזמנה, והוא הדין בכל הענינים".

"ועל זה נאמר: 'ראה אנכי נותן לפניכם היום', היינו התפקיד המוטל על יהודי ביום הזה. 'את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה' אלקיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום, היינו שימלא את התפקיד המוטל עליו לתקן ביום הזה, וזה מקור הברכה. 'והקללה אם לא תשמעו אל מצוות ה' אלקיכם וסרתם מן הדרך אשר

אנכי מצוה אתכם היום', כאשר אינו ממלא את הענין המיוחד השייך אליו לתקן ביום הזה, [אפילו אם קיים מצוות שונות, אבל העיקר חסד], ונמצא שלא מילא את עיקר תפקידו שלמענו נברא עבורו היום הזה" (נתיבות שלום).

בדבר זה נשתבח אבי האומה (בראשית כד א): "ואברהם זקן בא בימים", לא נאמר בא בשנים אלא 'בימים', שהשיג ומילא בשלימות העבודה של כל יום. וכיון שהשלים את המשימה של כל יום ויום שנברא בעבורו בפרטיות, הוא בא בימים, שהביא אתו את כל הימים בשלימותם, אחד מהם לא נעדר (ועיין זוהר ח"א ורכ ב, אור החיים בראשית מז טו).

ועדיין אנו צריכין למודעי, במה ידע האדם את אשר לפניו, כיצד יבחין לדעת 'מהו הדבר החשוב שצריך לקיים כעת', והתפקיד שנמסר לו לשעה ולרגע שהוא עומד בו?

גם בנוגע לכללות תפקיד האדם בעולמו, נתחבטו רבותינו בעלי המוסר במבוכה זו. ולדברי רבינו הגר"א ז"ל, (משלי טו ד) על דבר זה באו לדרוש את ה' מפי הנביא, "והיה הנביא אומר על פי משפט הנבואה דרכו אשר ילך בה, לפי שורש נשמתו, ולפי טבע גופו... וכשבטלה הנבואה היה רוח הקודש בישראל" וכו'. ואנן בעניותנו

אין אתנו נביא ולא יודע עד מה, ואנחנו לא נדע מה נעשה.

ראה - אנכי נותן לפניכם ביום יש ללמוד הפתרון לזה בלשון הכתוב עצמו: "ראה - אנכי נותן לפניכם היום", כלומר, ראה והתבונן מהמצב והמציאות של 'היום' שאנכי נותן לפניכם, ומה תלמוד לדעת מה ה' אלקיך דורש מעמך לעשות היום הזה.

כי בהיות ובשורש הבריאה אין לך יום שדומה לחברו... כי אין ניקת כולם שוה, לכן גם בהשתלשלות 'היום' למטה בהוויות דהאי עלמא אין הנסיבות של יום אחד דומות לחברו, ואין בריה דומה לחברתה, והבורא כל הנשמות רבון כל המעשים ית"ש מכין לכל אדם בפרטיות, את סדר היומו המפורט, על ידי שמסבב לו סיבות שונות ומשונות בארחות חייו, זה בכה וזה בכה, פעם בכה ופעם בכה, הכל כאשר לכל למען מילוי תפקידו בעולמו.

אדם ואדם יש לו את מאורעותיו הפרטיות, אין לאחד מאורע דומה לחברו, ואף במאורע כללי שהכל שוים בו כל אחד נשפע בצורה אחרת, והאופן והצורה שהמאורע משאר רושם עליו במיוחד; היצר, הסביבה והחברה, המצב והאווירה, כפי שהוא בפרטיות מתרשם מהם - זה מה שקובע ומגדיר את התפקיד שלו

והנה הקב"ה הוא טוב ומטיב וברא את העולם כדי להעניק מטובו לברואים, ומזמין לו לאדם את התנאים המביאים אותו למלא שליחותו בעולם. וע"ז אמר ראה אנכי נותן לפניכם היום וגו' את הברכה אשר תשמעו, פי' כל מה שאני נותן לפניכם, כל

ההנהגה שהקב"ה מנהיג את האדם, וכל תנאי החיים שהאדם נתון בהם, הכל עשוי כדי שיהודי יוכל למלא את השליחות שבעבורה ירד לעולם. שאין אדם יודע מה היא שליחותו המיוחדת, אלא כמאה"כ ראה אנכי נותן לפניכם היום, שיראה ויתבונן בכל התנאים הסובבים אותו, שאת הכל נתן לו הקב"ה במטרה אשר תשמעו, כי הקב"ה הטוב והמטיב נתן לו את כל תנאי החיים הללו שדוקא על ידם יוכל למלא את שליחותו בעולם. וזהו פי' את הברכה אשר תשמעו, שנאמר בלשון אשר ולא אם, דהיינו שהקב"ה נותן את כל התנאים רק בשביל ברכה, שימלא שליחותו בעולם. ורק אם לא תשמעו או הר"ז קללה, אבל מטרתם היא אשר תשמעו.

יום יום יביע אומר

לכן עיקר עבודת האדם צריך להיות מתוך הכרה והבחנה 'מהו הדבר החשוב ביותר שצריך לעשות' בעת הזאת, הן בעשה טוב, והן בסוד מרע, לפי התאוה והסביבה שנודמנה לו עכשיו, ובכך לעבד את עבודתו להיות "גבור הכובש את יצרנו" המיוחד לו (אבות ד א, ובעבודת ישראל שם) וליומו.

כי יש לנו בעולם הזה תפקידים רבים מגוונים ומורכבים, ואין אתנו יודע עד מה אחרי שבטלה הנבואה ורוח הקודש מישראל, והידיעה היחידית שנשארה אצלינו היא מתוך התבוננות בסדר המאורעות, וחובת האדם להתאים עצמו אל השינויים התמידיים שבחייו הפרטיים ובסביבה, מתוך ידיעה ברורה ונאמנה שהוא והתפקיד שלו עומד במרכז כל

המאורעות, כשתכלית הנרצה מאתו להפיק מכל המצבים נקודת הכבוד שמים, שיהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו. ואל ישטה בעצמו להיות כאותו פועל, לברוח מן עבודת הקשות והמסובכות, ולבקש לעצמו רק עבודה קלה ומסודרת.

אנכי נותן לפניכם

והשורש לכל זה הוא אמונה פשוטה, לקבוע ברורות בידיעתו שאין מקרה בעולם והכל בהשגחה פרטית, כל המאורעות והרפתקאות שעוברים עליו מותאמים אישית בשבילו מהבורא ומנהיג לכל הברואים, המסבב כל הסיבות.

The way to Jerusalem, for example, is a road flagged by signs indicating that this road leads to Jerusalem. One who wants to get to Jerusalem will take this road and follow the signposts directing him there. This person is on his way to Jerusalem. Even when he is still far from the city, we will say that he is on the way to Jerusalem because that is his destination. He knows at every moment where he is headed, and that the purpose of his trip is to get to Jerusalem; in other words, he is on his way there.

By contrast, a person journeying around the world without a particular destination cannot be said to be on his way to Jerusalem, even if at some point he travels on the Tel-Aviv-Jerusalem highway. A person is only on his way to a certain destination when it is his express purpose to get there.

The same is true of *avodas Hashem*. Hashem created us with a specific purpose in mind. What is that purpose? We say it in *Adon Olam*: "Master of the universe, Who reigned before any creation was created; when everything was brought into being according to His will — then 'King' His Name was proclaimed." Hashem was King before the creation of the world, but there was no one to call Him King. Hashem created us so that we should proclaim that He is our King, so that we accept His sovereignty.

• The first blessing of the *sheva brachos* is "... Who has created everything for His honor." Chazal based this blessing on the *passuk* in *Yeshayahu*, "Everything that is called by My name and whom I created for My honor, I formed it, and I also made it" (*Yeshayahu* 43:7).

The entire world was created for the purpose of *kevod Shamayim* — so that the Jewish People would reveal Hashem's honor in the world. Therefore, when a *chassan* and *kallah* set

out on their new life, the first thing we do is remind them of the purpose for which they were created. Once their purpose is clear, they are on the right path. There may be delays or disruptions, they may take a wrong turn at some point, but as long as they know their destination, they are still on the right path.

The *navi* *Yeshayahu* rebukes the Jewish People that Hashem's Word was taken by them as "a commandment for a commandment... a line for a line, a little there, a little there" (*Yeshayahu* 28:10). The *navi's* intent was that although they did perform some *mitzvos*, it was without any overall direction. It was a *little mitzvah here and a little mitzvah there*. At times they followed Hashem's commandments and at times they followed the *goyim*; sometimes they were headed toward holiness and sometimes in the opposite direction, *Rachmana litzlan*. The Jewish People lacked a single clear goal of increasing *kevod Shamayim* through their every action.

Avraham Avinu commanded his household after him, "that they will abide by Hashem's way." He gave us the overriding direction, the goal for which we live. Before we even start performing individual *mitzvos*, we must establish a clear goal: what are we seeking to accomplish in life? Why have we been created in this world?

* Only once we internalize that we are living solely for Hashem's sake, in order to increase His glory, can we move forward in the right direction.

One reason for washing our hands in the morning, as stated in the *Kitzur Shulchan Aruch*, is that just as the *kohanim* washed their hands in the *kiyor* before starting their holy service in the *Beis Hamikdash*, we wash our hands for the service of our Creator. A Jew wakes up in the morning with one distinct goal: to serve Hashem. He washes his hands,

sanctifying himself for this one purpose. After saying *Modeh Ani* and washing our hands, it is a good habit to say, "Ribono shel Olam, I want to serve You." This starts us off with a clear goal, on the right track toward *kevod Shamayim*.

* This statement — "Ribono shel Olam, I want to serve You" — will accompany us throughout the day. When we face a decision, we will remember our purpose in life and say, "Ribono shel Olam, I want only one thing in life: to glorify Your name."

Then we can check the signposts and determine which option will lead us in the right direction, toward *kevod Shamayim*.

Even in times of difficulty or distress, *chas veshalom*, we will be able to reconnect to our goal and say, "Ribono shel Olam, only one thing is important to me in life: to do Your will. If it is Your will that I serve you this way, I'm content with the way things are." Sometimes there are bumps along the road, but if it is the way to our goal, we will proceed — slowly but surely.

One person will make his trip in a fancy car, another in an old station wagon; a third may ride on a bike, and yet another may make the trek by foot — but everyone is on their way, at their own pace. Likewise, each person serves Hashem within his specific capacity, and one person's *avodas Hashem* cannot compare to another's.

We cannot always be in active mode, working and investing non-stop. Sometimes we need to rejuvenate — to meet with friends, schmooze on the telephone, or enjoy a light read. If we forget our goal in life and turn this activity into the goal, we have veered from the road. If we keep constant sight of our goal, however, this break just serves as means of recharging so that we will be able to continue our trip with more vitality. As such, it becomes an integral part of our *avodas Hashem*.

* When we are always conscious of our goal, our entire lives are transformed into an ongoing song of *kevod Shamayim*. We will then be able to merit the day when Hashem will be King over the entire world and His glory will be revealed to all, may it be speedily in our days.

דבר ה' בעליל, כי בטלה הנבואה ונסתלקה
רוח הקודש מישראל, זאת העצה: "ולבבו
יבין ושב ורפא לו" (ישעיה ו י), שישים
לבנו להתבונן במאורעות החיים, ומהם
ילמוד לדעת את צו השעה מפי ה'. את
הברכה אשר תשמעו, להקשיב ולקלוט,
ידעהרעו, "אל מצוות ה' אלקיכם אשר
אנכי מצוה אתכם היום", בכל יום ויום,
ועד עצם היום הזה.

הקדמה לאלול

"כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם ופשעים יכשלו בהם" (הושע יד: א). דרכי ה' הן דרכי בהנהגתו כפי שניתנו לנו להשיגן. כל מה שמגיע להשגתנו מכל הסובב אותנו, בין השגות השכל ובין השגות החושים - שלוחי ה' המה, ולשם לימוד ניתנו לנו. כל דרכי ית' בהנהגתו - סיעתא דשמיא הן בשבילנו כדי ללמד לנו את דרכי האמת. ישרים הם דרכי ה': כששואל אדם לדרך, ומשיבים לו שהיא ישרה, הפירוש הוא שהיא דרך שילך בה ולא יוכל לטעות, כי אין לנטות ימין ושמאל. ילכו בהם: ברוחניות ההליכה הנכונה היא העלייה. הצדיקים מסתייעים בדרכי ית' לשם עלייה. ופושעים - הם הפושעים בבחירה - יכשלו בהם: נכשלים בדרכי ה' ללמוד מהם את השקר במקום האמת.

בחירה רעה - פשיעה

לא שייך לתת מכשול לפני הבחור. ה'מכשול' שבבחירה הוא הפשיעה של הבחור, והבחירה לבדה היא הקובעת מיהו הצדיק, ומיהו הפושע שהולך אחרי רצונותיו ואחרי שרירות לבו. הפושע מקבל אותם הכלים ממש כמו הצדיק - כל הכלים של הסייעתא דשמיא: וכל אחד ואחד משתמש בכל כליו, היינו בכל אשר ישיג בחושיו ובשכלו, אלא שהצדיק משתמש בהם לעלייה, והפושע משתמש באותם הכלים לירידה - "צדיקים ילכו בהם, ופשעים יכשלו בהם". ואין כל פשרה בין שתי אפשרויות אלו של הבחירה. האדם הינו תמיד או עולה או יורד. הבינוני הוא זה שמצבו משתנה. לפרקים עולה ולפרקים יורד, היינו שהוא צדיק ופושע לסירוגין. אבל בכל רגע כשהוא לעצמו לא יתכן שיהיה בינוני בבחירתו, אלא הוא או צדיק או פושע.

אין זה מקרה מה שינודמן' לך צורך לעבוד בליילה במקום פלוני ובאת לידי נסיון, ומה שלרגלי עסקין נאלצת לנסוע למקום פלוני, ושבידיוק בשעה שהלכת ברחוב נודמן לשם איזו דמות או לבוש. הכל כאשר לכל בהשגחה פרטית מהבורא ית"ש, אשר "הוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים" לתכלית הנרצה מאתו יתברך.

הוא שאמר הכתוב: ראה והתבונן ששום ברכה וקללה אינה מזדמנת במקרה, אלא אנכי נותן לפניכם ברכה וקללה, ומתוך ראייה שכלית הלואת תבחין ותכיר מה שאנכי נותן לפניכם היום, ומה היום הזה טומן בחובו עבורכם, לצורך מילני התפקיד שלכם 'הברכה אשר תשמעו'. דכל יום ויום הוא מתנה' לכשעצמו לצורך השגת שלימות, "אשר אנכי נותן לפניכם היום".

ועל פי האמור מובן הצורך בהכרזה זו בכל יום ויום, "משום שלכל יום יום יש את היעוד והתפקיד השייך ליום הזה, על כן צריך בכל יום בת קול לעורך איש יהודי למלא את תפקידו ביום הזה. ועל האדם ללמוד את יעודו והתפקיד שעליו למלא ביום הזה מתוך המאורעות העוברים עליו, שבכל יום ויום בחיי האדם עוברים עליו מאורעות ומקרים שונים, וכולם קריאה הם, שהשי"ת קורא ליהודי: שובו בני ישראל שובכם!

"יש מאורעות טובים שיהודי זוכה שקוראים לו מצד החסד, ויש מאורעות מצד הגבורה כאשר עוברים עליו ח"ו צרות ויסורים, אך כולם הם דבר ה' הקורא ללב יהודי, וכעין תזכורת שהקב"ה מזכיר ליהודי: אִיפֹה! ... וכמו כן מתוך כל היצרים, המתעוררים אצלו דבר יום ביומו, צריך לשמוע את קול ה' המדבר אליו, שהקב"ה נותן לו הכל כדי שיתגבר על הנסיונות... ומתוך כל מה שאנכי נותן לפניכם היום [ברכה או קללה] עליו לראות ולהבין את התפקיד שעליו לתקן ביום זה".

ובגמרו של יום, בהיותו ממארי דחושבנא טרם עלותו על משכבו (מג"א ר"ט ז), לא יאמר שלום עלי נפשי בזה שהשלים את חוק לימודיו והתפלל כדת, אלא יחשוב חשבונו של עולם ככל הנסיונות שנקרו ונודמנו לפניו במשך היום בפרטי פרטיות, ואם ימצא איזה דבר שנכשל בו יתודה וישוב על שאבד את יומו. כי כל יום ויום דורש את תפקידו המיוחד, ואת התפקיד של היום הזה החמין ואיכד, הוא כבר אינו בא בימים.

ובבין עליו להיות 'השמח בחלקו' בחיים אשר חלק לו ה', וישתדל לעבדו יתברך דוקא עם הכלים שניתנו לו, מבלי לבקש גדולות ונצורות שאינם לפי ערכו וכוחותיו, כי בזה תלוי חלקו לעולם הבא.

ובאמת שינוי תפקידו נהפך לו לרועץ לא רק בעת 'מחר לקבל שכרם' בעולם הבא, אלא גם ב'היום לעשותם', שכן בהכרת תפקידו והדבקות במשימתו תלוי סוד ההצלחה בעבודת חיים. חייב כל אחד להיות רציני עם עצמו, להתבונן במבט נבון ונכון על המצב והמקום ששם העמידה אותו וההשגחה העליונה, ולהשלים עם מצבו בידיעה שכאן נמצאת השגת שלימותו, וישקיע בזה כל מרצו ואונו, ואל ירפה ידו מתוך הפלגה דמיונית אל מצבים יותר רצויים מבחינתו, ונמצא קרח מכאן וקרח מכאן.

מנוחת הנפש אדך ממדוי הדור הוא שהאנשים הפכו ל'מבקשים', תמיד מבקשים מה לעשות, ובפרט בשעות הלילה שבהם פנויים מעבודת הפרנסה.

יש לרדת לשורשה של הבעיה, שהיא חוסר מנוחת הנפש. השינה במנוחה דורשת מנוחת הנפש, כשאינו לו לאדם מנוחה שלמה עם עצמו, מחמת חוסר סיפוק, אינו יכול לישון. והסיבה לחוסר

ואין בכלל אלא מה שבפרט. אפשר לראות צד השהו שבכל הנסיונות שלו, ולשפוט מזה על מהות העבודה המיוחדת לו בתפקידו הכללי. אכן כל יום משונה מחברו בהרפתקאותיו ונסיונותיו, אבל במבט לעומק יכול למצוא נקודה דומה בכלם, וכשיעמוד על נקודה זו

ישכיל לדעת מה תפקיד החיים שלו, בשביל מה בא בעולם, ומה עליו לתקן.

שלא ישנו את תפקידם

ואף גם זאת, מלבד סיבותיו וקורותיו, גם עצמיות האדם, מהותו ותכונותיו, נרקמת בהתאם לתפקיד החיים שלו. וכדברי הנתיבות שלום: "בתוך כל התנאים שהקב"ה נותן לכל אדם למען יוכל למלא את יעודו המיוחד בעולם, וכללים תכונות הנפש שהקב"ה נותן לכל יהודי באשר הוא, שיש שנותנים להם תכונות נפש טובות ויש שנותנים להם תכונות רעות, מדות וטבעיות ותאוות רעות. ולכאורה האדם עומד ותוהה: למה נגרע חלקו שאותו מעמידים בנסיונות קשים וכל מהותו נמשכת לרע? אבל האמת היא... כל התכונות שניתנו לאדם מן השמים, הן אם חננו אותנו במדות ותכונות טובות, ובין כשנותנים לו תכונות רעות, שרשם ממקור הטוב. כי לצורך תיקון נשמתו צריך דוקא לתכונות אלו, ואלמלי מידות ותכונות אלו לא היה יכול להגיע לתיקונו השייך לשורש נשמתו".

סיפוק היא ההרגשה שהיום עבר באפס מעש, גארנישט אויפגיטוען פאר דעם טאג, והא גופא היא הסיבה להרגשה פנימית והדחף לצאת החוצה ולחפש לעשות משהו.

למעשה הרבה פעמים הרגשה זו נכונה, דאף אם יבקר ויבדוק כל סדר יומו העמוס וימצא הרבה דברים שפעל ועשה, בכל זאת לב יודע מרת נפשו שהעיקר חסר, כיון שנכשל בהשלמת התפקיד של היום הזה, וממילא כל מה

שעשה הרי זה כאילו לא נעשה, וכנ"ל שבעמדו ליתן דין וחשבון יאמרו לו: מה עשית ופעלת?! הרי כל מה שעשית לא היה בענין הנדרש ממך.

ואולם הפתרון שממציאים לבעיה אינו הנכון. כי הם יוצאים לתוך ולחפש מצוות שונות להתעסק בהם, ומתוך ההתעסקות בדברים טפלים מזניחים את העיקר; במקום לרכז עיקר פעולתם בענין שהיצר מתגבר עליהם, ולהיות גבור הכובש את 'יצרו', מבקשים חשבונות רבים בענינים שאינם מעיקר תפקידם, וממילא הנפש לא תמלא (ראה לעיל עמ' תקפו).

מכל המעשים טובים, כיון שאין לך חביב לפני הקדוש ברוך הוא כשליח שמשחלה לעשות מצוה ונותן נפשו כדי שיצלה בשליחתו" (במדב"ר טו א). ואחרי שירגיש בנוח עם 'תפקידו', בודאי ישכיל למצוא דרך למלא משאלותיה יחד עם עסקו בתורה ותפלה ומצוות, ומזה וגם מזה אל יניח את ידו.

לפעמים יש לאדם ילד קשה בתוך ביתו ל"ע, והוא מרגיש שהילד הופך את כל הבית, ומשבש לו את כל סדר היום והלילה. אבל ימצא מרגוע לנפשו עם הדיעה שזה תפקיד החיים שלו, שאר מצוות ומעשים טובים אפשר שיתקיימו על ידי אחרים, אבל מצוה זו אי אפשר שתיעשה אלא על ידך, מסיבות הידועות ליוצר בראשית ארון כל הנשמות, ואתה "בהדי כבשי דרחמנא למה לך? מאי דמפקדת איבעי לך למעבר" (ברכות י א), וכל מעשיך וענייניך יהיו מסביב לתפקיד חשוב זה שנמסר בידך.

ובכך יגש אל הקודש בשבת מברכים החודש אלול שבא עלינו לטובה, בהכנה דרבה לקראת יום הדין אשר בו "זכר כל היצור לפניך בא מעשה איש ופקודתו" וכו' (זכרונות לר"ה), וכמו שפירשו בספרים הכוונה שהאדם נדון לא רק על גוף המעשים אלא האם מעשיו תואמים את התפקיד שלו, ונוצה לזכרון טוב בספר זכרון ליראי ה' ולחושבי שמו לאלתר לחיים טובים ולשלום אכיה"ר.

בשבילי נברא העולם

ד קי"א

וכן ביאר העלי שור (ח"ב דף עא) כל אדם הוא בריאה חד - פעמית, וידע זאת כל אדם: אני עם כוחותי ותכונותי פרצוף פני וסגולות נפש, יחיד בעולם. בין כל החיים עכשיו אין אף אחד כמוני, בדורות שעברו לא היה כמוני ועד סוף כל הדורות לא יהיה כמוני! ואם כך בודאי הקב"ה שלחני לעולם בשליחות מיוחדת ששום אחד אינו יכול למלאותה רק אני בתך פעמיותי ע"כ.

בכל דרכיך דעהו

הנה תיבת שביל ג"כ פירושו דרך. אם כן "בשבילי" נברא העולם מתפרשת ג"כ בהדרך שלי. שכל אחד ואחד יש לו דרך מיוחד משלו. וכן איתא בילקוט שמעוני (איוב רמז תקנ"ז) על הפסוק ויאחז צדיק דרכו (שופטים יז ט) שכל הצדיקים תפסו אומנתם. וחז"ל פרטו יעקב במדת אמת, יוסף במדת החסידות, משה בענוה, ואהרן בשלום.

ונראה לומר שגם שלמה המלך כיוון לענין זה באמרו (משלי ג) בכל דרכיך דעהו. כלומר גישת יהודי לעבודתו יתברך היא דוקא לפי הדרך והשורש המיוחד לו. ואם יהודי אינו עובד ה' בדרכו הפרטית הנה ימצא ערום מקיום שלימות תפקידו בעולם הזה וכמו שאיתא במדרש (אכ"ר א ל) אמר רב הונא הכל מבקשין תפקידם, אמר רב אבדימי דמן חיפה אפילו דרכים מבקשים תפקידם, הדא הוא דכתיב דרכי ציון אבילות מבלי באי מועד ע"כ.

ואם נחשוב על הדבר ביתר עומק נמצא שענין זה מתייחס לכל אחד ואחד. שכל יהודי יש לו ניגון מיוחד שצריך לשיר בעוה"ז, שיר אחד במינו המיוחד האדם מתוך נסיונותיו, כוחותיו, וכשרונותיו שג"כ אחד מהם. שכל זה צריך להבין שיש לו שיר חדש. שדוד המלך מביא לנו דוגמה לזה. שדוד המלך היה צריך להבין שיש לו שיר חדש. שדוד המלך מביא לנו דוגמה לזה. שדוד המלך מביא לנו דוגמה לזה.

לך חכמו ישכילו זאת שבמקום לצאת בחוץ לבקש פעולות, יכנס בפנים לבקש את עצמו, יטה אזנו לשמוע אל קול ה' הקורא אליו: "אִיֶּכָה? היכן אתה נמצא בעולמך, י התבונן נא וראה מה שאנכי נותן לפניך היום, מצב החיים בבית ובחוץ, מצב הפרנסה, הנסיונות ותכונות הנפש - ושם תמצא את אשר אתה מבקש, כשתעסוק בדברים שלמענם נבראת, וששבבילם ניתנו לך כוחות מיוחדים, תצליח בדרכך בזה ובבא, ותהיה שמח ושבע רצון ממילוי תפקידך בעולם.

הכרה זו של ראה אנכי נותן לפניכם טובים ולשלום, מתוך השלמה עם מצב החיים שלו.

היום של שלום

זו גם סגולה בדוקה לשלום בית. כי אחד המכשולים השכיחים הוא, מה שמרגיש ומרמה בעצמו שהיא מפריעה לו לצאת ללמוד ולהתפלל ולעסוק בגמילות חסדים וכו' וכו', אבל כשעומד על ההכרה שזאת האשה אשר נתן לו ה' עוד כנגדו לתפקיד החיים שלו, הרי הוא יודע שהימים המיוחדים והיחודיים שלו הם השלימות והשלום שלו. וזהו היום של שלום.

הניגון הפנימי של כל יהודי תואם למלכותו המיוחדת

להרחיב הדיבורים נביא מה שכתב ר' צדוק הכהן (פרי צדיק שקלים אות ד) שכל אחד מישראל הוא מדוגל בדבר אחד על כל ישראל, ובדבר זה הוא בח' מלך על כל ישראל וכל העולם צריכים לו בזה ע"כ. וראיה לדברינו היא ממה שמבקשים בסוף ברכת המזון בחג הפסח הרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו טוב ליום שכולו ארוך ליום שהצדיקים יושבים ועטורתיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה. למה תקנו לומר ועטורתיהם בראשיהם

ולא סת מלכות

רבינו בחיי

(ח) ועשית מעקה לגגך. על דרך הפשט יהיה שישתמר האדם מן הסכנה, כענין שכתוב (דברים ד) השמר לך ושמור נפשך מאד, ולכן יצוה כי כשיבנה ביתו שיעשה מעקה לגגו ולא יניח ברשותו נזק ומכשול להכשל בו בני אדם, ולא ישים דמים בביתו, וכענין זה המגדל כלב רע או המעמיד סולם רעוע בתוך ביתו וכן הזכירו ז"ל כי יטול הגופל, שמא יפול: ועל דרך המדרש ועשית מעקה לגגך כי יפול הגופל ממנו, ראוי היה ליפול מששת ימי בראשית, אבל אתה

לא תגרום שתהא מיתתו על ידך. וענין המדרש הזה, כי כל הנבראים כלן נבראו בחפצם ורצונם והקבי"ה הודיעם בראשית הבריאה כל עניניהם כלם וכל המקיים העתידים לבא עליהם, וכן הודיעם ימי חייהם ומיתתם היאך תהיה, וכן ענין מזונותם אם בריחה אם בצער אם על ידי עצמן אם משל אחרים, וכן דישו רבותינו ז"ל כל מעשה בראשית לרעתם נבראו לצביונם נבראו שנאמר (בראשית

ב) ואל צבאם, והכל רצו וקבלו, ועל זה אמרו ראוי היה ליפול מששת ימי בראשית, שמתכבד, ולכן ועשית מעקה לגגך.

37

וזה מדויק להפליא לטובת נשמותינו, בין המצבים הפנימיים, מתי יהיה לנו בהירות, ומתי נזכה לעשות את רצון ה' מתוך הרגשת חשכות, בכל קטע בתפילה, בכל רגע מכל המ"ח שעות של הראש השנה, ובין המצבים שמסביב לאדם, בין בבית, בין בבית מדרש, הכל מדוד מלמעלה בדין נפלא, והכל מתנות עצמות ונפלאות, כל מחשבה שהש"י מכניס למחוינו, וכל דיבור שהש"י משמיע לאזנינו, וכל ראייה שהש"י מראה לעינינו בביתנו, ובבית

38

מעיקרי עבודת ה"מלכויות", לחשוב על כל דבר האם יקויים בו רצון המלך. וזה עיקר הפחד והאימה שעליהם מבקשים, ואת זה פועלים וממשיכים ב"ה.

ובכל יום מימים אלו, כאשר מזכירים את ענין המלכות בתפילה, באומרינו "המלך הקדוש", "המלך המשפט", "מלך חפץ בחיים", כדאי לזכור שוב ושוב, ולבקש במחשבתנו, שבמשך השנה הבעל"ט נחיה בהירות ההכרה, שעבודת ה' א', איננה מצטמצמת ומתייחדת רק על מצבים שמרגישים בהם הרגשות של התעלות והתעוררות בלב, ב', ואיננה מצטמצמת

40

וזוהו שמבקשים "יודע כל פעול כי אתה פעלתו", שמלבד הדברים הגבוהים שנכללים בוזה, שכל הדומם, צומח, חי, כולם ידעו שאתה פעלתו, נוסף על זה, נכלל בוזה בקשה על עצמינו, שבכל פעולה ופעולה שאנו עושים, נזכור בהירות "כי אתה פעלתו", הכל פעולות של הש"י, והכל פעולות של עבודת ה', בכל פעולה אפשר לזכות לפעול את הדבר הגדול ביותר בעולם, את רצונו של מלך מלכי המלכים.

וזוהו שמבקשים "ובכן תן פתוך על כל מעשיך", שאין הכוונה בזה דווקא להיות באופן מאוים ונורא במשך כל היום, שיטיל אימה ופחד על כל רואיו, כידוע שאין רצון הש"י מאיתנו עבודה כזו. רק הכוונה בבקשת פתד ויראה מהש"י היא, שבכל פעולה נחשוב במה נזכה לעשות כעת, שמפעולה זו יהיה רק נחת רוח לאבינו שבשמים. וכל מחשבה שזוכים לחשוב ולהסתפק במחוינו, "אולי אם אשאל שאלה זו אני עלול להיכנס לנסיון של קפדנות", או שזוכים לחשוב במחוינו: "אולי אם אברר מה היה שם, ומה אמר פלוני, אני עלול להיכנס לנסיון של טהרת הפה", מחשבה כזו היא היא הפחד והיראה אשר עליה אנו מבקשים ומתחננים בראש השנה. וגם כשאין נראה בחיצוניות שום פנים מאומות ושום צורה

ומתייחדת רק בענינים ודברים מסויימים שהחיצוניות שבהם נראית לנו יותר כרביקות והתעלות, ג', ואיננה מצטמצמת ומתייחדת רק בדברים מיוחדים ולא רגילים, אלא היא כוללת ומקיפה כל משהו של השתדלות, וכל מחשבה ומחשבה שיהודי משתדל לעשות את רצונו של מלך מלכי המלכים, בכל מצב, ובכל ענין, ובכל זמן, מה שהש"י מומין לפניו ברגע זה, ומה שהש"י חפץ שיחשוב או ידבר או יעשה ברגע זה. וכפי השמחה של מצוה שמשתדלים למלאות בה את המח, בכל ענין שזוכים לעשות את מה שהש"י רוצה שאעשה כעת. כך זוכים

להמליך את הש"י עלינו, יותר ויותר עד אין סוף.

וזוהו מה שאנו מבקשים "מלוך על כל העולם כולו", היינו על "כל" העולם, על כל המצבים, ועל כל הענינים, תמיד נמליך בהם את הש"י, ותמיד נעשה את דבר המלך בשמחה. וזהו שמבקשים בכל לילה בכרכות קריאת שמע של ערבית, "קל חי וקיים תמיד" מלוך עלינו לעולם ועד, היינו "תמיד", בכל המצבים, ובכל הפרטים, ובכל הענינים.

39

התחזקות

עבודת המלכויות, הכנה לר"ה תש"ם

שעב שיחות

היסוד השני של עבודת ה"מלכויות" הוא, להשריש בנפשינו שכל מה שעובר עלינו, הוא הפז ביותר לנשמותינו, ותיקון נפשינו, ודורותינו.

הנה ככל דברינו נתבאר בעזרה הש"י ש"עבודת המלכויות" היא: "לעשות את רצון המלך בכל דבר, ובכל מצב, שהוא ית"ש הזמין לי ברגע זה לטובת נשמת". אלא שעוד עתה נתבאר בעזרה הש"י, החלק הראשון שעל ידו אפשר להתבונן ולהתחזק ולהתעלות בגודל החשיבות של "עשיית רצון המלך בכל דבר, ובכל מצב". וכעת נשתדל בעזרה הש"י לבאר כיצד אפשר להתבונן, ולהתחזק, ולהתעלות, ולהשריש בנפשינו, את בהירות ההכרה, שכל דבר, וכל מצב, שאנו נמצא בו, הכל הוא מפני "שהוא ית"ש הזמין לפני ברגע זה לטובת נשמת". היינו שלמעשה, הרי זה יסוד אחד, אלא שיש בו ב' חלקים, שעל ידי שתיהם יחד, אנו יכולים לזכות לעשות את רצון ה' בכל דבר ובכל מצב, באותה שמחה ואותה התלהבות, כי אנו יודעים א', שרצון הש"י יכול להיעשות על ידי כל דבר וכל מצב, ב'. שהש"י הוא לבדו מומין לפני את הדבר הטוב ביותר, שעל ידו אוכה לעשות לו ית"ש כעת, את הנחת רוח הגדול ביותר באופן הטוב ביותר.

Alternatively, the word "today" can mean the following: Do not tell yourself, "Yesterday I exhausted myself learning, I gave a lot of tzedakah, and performed other mitzvos, so today I need to relax a bit, and tomorrow I will get back to my routine." Instead, our task each day is to determine how we can best fulfill the will of Hashem during the coming day. Sometimes this indeed

consists of resting or relaxing, but we have to be honest with ourselves. If we are fully aware that each and every day presents unique and irreplaceable opportunities for grabbing more Torah and mitzvos and acquiring eternal life, any urge to rest will be more likely to stem from a proper desire to strengthen ourselves for our avodas Hashem than from mere laziness.

44

עבודת פרשת ראה עבודה רצב

פרשת ראה ר' אהרן

ויש נרמו צוה, על פי הידוע, כי אחד מדרכי היצר הרע מרחיק את האדם מדרכי התשובה, הוא על ידי שמדחהו אלמחר זמן. כי כאשר רואה שהאדם עומד לשוט בתשובה ולתקן מעשיו, והוא יודע שאם יפתחו להימנע מזה לא ישמע אליו, אזי אומר לו: הגני מסכים עמך, שבאמת עליך לשוט בתשובה שלימה אל ה', אך לא עתה, כי צטרם לחזור בתשובה, עליך להתבונן היאך לעשות תשובה, וממי לעשות תשובה, ולא תעשה הדבר בחפזון, וצוה

מדחהו לשוט אל ה' למחר, ולמחר מדחהו אלמחר מחר, וכך מדחהו מיום אל יום, עד שמתקררת אללו ההתעוררות שבלבו, ואינו זוכה לשוט אל ה'.

לבן אמרו חז"ל (ב"ר נא א) אין ועמה אלל תשובה, רומן, שכדי שיזכה האדם לשוט בתשובה, צריך להתחיל בה 'עתה', חייב ומיד כשנתעורר לזה, ולא יקשיב לדברי היצר אשר מדחהו אלמחר, ויחשוב, אם היום קשה לי הדבר, הלא גם למחר יהיה כן, וצמה יהיה ניקל לי לשוט למחר יותר מהיום. וזהו שאמרו חז"ל (אבות ז ד) אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה, כי אם יש להיצר כח לדחותך, גם למחר ישחמש צמך זה, וממילא לא תפנה לעולם, כי לעולם ימלא היצר עצה ותחבולה לדחותך אלמחר זמן.

וזהו שאמר הכתוב, ראה אנכי נתן לפניכם 'היום' צרכה וקללה, שכדי שהאדם ישיג את הצרכה או תלילה הקללה, תלוי אם צוחר לילך בדרך ה' 'היום' דייקא, כי אם מתקן את מעשיו חייב ומיד כשנתעורר לזה, יזכה אל הצרכה, אלל אם מדחה את הדבר אלמחר, ידחהו היצר מיום אל יום, ולא יגיע לזה לעולם.

שאינו לו רצון אמיתי לזה, לכן כאשר שואלים לאדם למה אינו מתקן את מעשיו, ומענה צפוי: שבאמת רוצה לעשות תשובה, ורוצה לעסוק בתורה, אך לא עתה. הרי זה סימן, שאינו רוצה צוה באמת, אלל שלא יאות לו לומר בפירושו: 'איני רוצה לחזור בתשובה.

משחת טובה מדרות אחת בלבו של אדם שמון ר' אהרן

ועשית מעקה לגגך ובבללות מוטל על האדם לשים לו גדרים וסייגים שמירות והרחקות מכל דברים המביאים לידי עבירה, וכאשר מורה

ג'גך' גימטריא כ"ו כמנין השם המיוחד, וכשיש גדר וסייג לא חשים דמים בביתך, שלא תפגע באיסור ויהיה מרוחק מן העוולה, כי יפול הנופל שגם אם יעבור יהיה רק 'ממנו' דהיינו מחמת הרחקת הסייג, ולא יפגע באיסור עצמו.

וב"ק אדמו"ר הבית ישראל זצ"ל הוסיף ואמר בדרך רמז, כי תיבת מעק"ה עולה בגימטריא כמנין יר"א"ה וכמנין גבור"ה עם הכולל, ולהורות נתן, שהגדר המועיל והטוב ביותר שדרכו יוכל להשמר מכל רע ולהמשיך השראת השכינה עליו, היינו על ידי יראת שמים והתגברות נגד הטבע, ובכך יזכה להשמר מכל דבר רע ולשמור על השראת השכינה שתשרה בבתי נפשו לאורך ימים ושנים.

ועוד יש להוסיף דלעשות גדרים וסייגים זהו גופא 'יראת שמים' וכדאיתא

לן התנא דמתניתין בתחילת מסכתא דמידות (אבות פ"א מ"א) ועשו סייג לתורה, ופירש הרב ברטנורא: גדר שלא יבוא ליגע באיסור תורה. וזהו יסוד גדול מדרכי התשובה כמו שכתב הגאון החיד"א בספרו חומת אנך על הפסוק בפרשתנו (כב ח) 'כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך, וגו', שהתכוון הכתוב לרמוז דרך תשובה לאיש ישראל הרוצה לשוב בתשובה ולבנות את בתי הנפש אשר הרס במעשי איוולתו ולהשיב את השראת השכינה שנסתלקה מחמת העוונות, אזי 'ועשית מעקה' עיקר התשובה לעשות גדר וסייג שלא ליגע באיסור, והכל לשמו יתברך

בזה להורות לנו דכאשר אדם מקבל על עצמו איזה קבלה טובה או דבר טוב וכו' שידע שאז מתחיל מלחמת היצר דכל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו, ובודאי שאין סיבה שימנע מזה דאדרבה צריך ללחום עם יצרן ולהתחזק ולקבל על עצמו קבלות טובות רק להיזהר מיצרן, וכמו"כ כל הגדרים וסייגים שאדם מקבל על עצמו אל ימנע מזה אפי' שיבוא לו עי"ז מגיעות וקשיים בדרך, וע"י שיתאמץ ללחום נגד טבעו יזכה משום זה לסייעתא דשמיא מרובה למעלה מדרך הטבע.

46

When the days of Elul approach, on the one hand, we are gripped with excitement; Hashem is calling us! He is waiting for us and desires us; He wants us to be close to Him. At the same time, many of us experience feelings of guilt and dread at this time of year. Looking back on the year that has passed, we see that we did not always behave as we should have. Just

last year in Elul, we came before Hakadosh Baruch Hu with a genuine desire to be close to Him and we sincerely resolved to improve our ways. We did the same thing two years ago and three years ago — but somehow, we succeeded in carrying out only part of our resolutions. And now, here we are, approaching Hashem yet again and telling Him that we truly want to become better people... We feel overcome with shame, and we wonder: after having failed so many times to meet our commitments, isn't it chutzpah to come to Hashem once again?

But the truth is just the opposite. What great pleasure Hakadosh Baruch Hu has when He sees that, after repeated cycles of efforts, failures and further efforts — we still want to come to Him! This proves that our desire to come close to Hashem is genuine and internal, a desire that never wavers because it is at the root of who we are.

But a deeper look will reveal that the teshuvah and the resolutions that we make this year are, in fact, not at all identical to those of a year ago. Superficially, it might appear that we've slid back to the same spot, but that's because we're looking only at the bottom line, at our actual deeds. We tend to quantify our actions, summing them up in numbers and amounts: how many times I slipped up in a particular area versus how many times I overcame my yetzer hara. Once a week, I resisted the urge to speak lashon hara; once every few days I remembered to say a brachah with concentration; once a month, I restrained my temper. But Hashem also looks at the internal progress we've made. Hakadosh Baruch Hu sees into our hearts, and He ascribes importance to how much we desired Him over the past year, how often we remembered Him and wanted to improve, the degree to which we stood up to challenges we'd never before encountered, proving our determination and restraint more than in previous years.

When we think about it carefully, we may discover, for example, that up until a year ago, the whole idea of shemiras halashon was not really on our radar. Over the past year, however, we started giving it more attention. True, we may have lapsed into lashon hara more often than not, but at least we were aware, at the time, that we weren't doing the right thing, and we felt bad. This year, our awareness will grow still further. The matter will become even more important to us and we will redouble our efforts. Even if we don't achieve

49 - There is no question that last year's regrets and resolutions have had an effect. We do not find ourselves this year in the exact same spot as last year. Something inside us has irrevocably changed. This year, we are doing teshuvah from a deeper place. Our desire to improve has deepened and intensified. After everything we've gone through over the course of the year, we are more aware of just how desperately we must cling to Hakadosh Baruch Hu. Now, our purpose in the world is in sharper focus in our minds and our resolution to do Hashem's will is more steadfast.

In addition, let us keep in mind that the yetzer hara tends to push our failures and defeats to center stage while making us forget the many times that we overcame temptation and passed our spiritual tests. We must try and reflect on the countless small victories we've had. How many times over the course of the year did we overcome our natural disinclination and help someone out despite the difficulty involved, or pause for a moment and try to focus on every word of Birkas Hamazon? There have also been many occasions when we have resisted temptation and refrained from sin.

50 • We are not doing the same teshuvah over again; we are taking another step forward. During the year, we put in effort and we were able to do a great deal of good. We've also had occasional failures, which we regret. Now we are in a new place, a place where we understand even more deeply just how urgently we need to dedicate ourselves to Hashem and to live with emunah and closeness to Him — and it is from this place that we continue moving ever closer to Him, one step at a time.

51 We are now on a new level where we again encounter those same spiritual tests. Our life in this world is filled with such tests. Hakadosh Baruch Hu brought us down to this world precisely so that we should withstand them and thus reveal His glory in the world. Once we have done teshuvah for our sins, we rise to a new level, where we will be tested with nisyonos of a higher level.

R. Shternbach

The yetzer hara tries to make us despair of becoming closer to Hashem due to the burdens of our sins and the difficulty of doing complete teshuvah. Hence, the way to strengthen our avodas Hashem is not to think about the past at all, but to start off with a clean slate, imagining that we were born today, with specific duties to be discharged today without any connection to the past.

On the other hand, a person should not resolve that from now on he will never sin, because the yetzer may then convince him that he has indeed already changed for the better and will never revert to his previous ways, and then, upon being unable to meet the goals he has set for himself, he will become despondent and abandon his resolutions altogether. Instead, a person should resolve to stick to his resolutions for a realistic fixed period, say for three days. Once that period has elapsed, he can make a new resolution for another fixed period, thus gradually attaining ever-higher levels of avodas Hashem.

The Chiddushei HaRim, in his speeches to strengthen the congregation's commitment to working on self-improvement in the month of Elul, would say that during this period we have to completely forget the past, imagine that we are newborn babies, and undertake to serve Hashem properly for a short period of time.

The mazal of the month of Elul is a besulah (maiden), because during this month of renewal and repentance we start a new "marriage" with Hashem, completely forgetting the past and focusing exclusively on the future.